

Billeberga kyrka

55.8814, 12.9994

Den nuvarande kyrkan i Billeberga hade fram till 1861 en medeltida föregångare som låg något kvarter åt väster. Denna kyrka hade blivit för liten för den växande församlingen, och efter att man bland annat hade byggt ut den gamla kyrkan och också satt bänkar i vapenhuset insåg man att detta inte räckte, utan beslutade man sig för att bygga om kyrkan.

Arkitekten Hans Jakob Strömberg hade redan i mitten av 1800-talet fram ett omfattande ombyggnadsförslag, som dock bestreds av både Carl Georg Brunius och de skånska myndigheterna, som menade att om församlingen inte ville reparera kyrkan på ett varsamt sätt, så var det bättre att bygga en ny kyrka efter Överintendentsämbetet rekommendationer. En av dess arkitekter Fredrik Wilhelm Scholander, tillika professor i byggnadskonst, kom till slut att ta fram ritningarna för den nya kyrkan, men för att tillmötesgå församlingen anpassade han dock handlingarna, så att de nästan helt överensstämde med Strömbergs förslag.

Dock kunde man först inte bestämma sig för denna kyrka skulle ligga. Den gamla kyrkan låg lågt och drabbades vår och höst av översvämningar, och den nya kyrkan skulle åtminstone vara belägen så att liknande problem inte uppstod. Efter tio års diskussioner rev man den gamla kyrkan och använde byggnadsmaterialet för att bygga upp den nya kyrkan.

Den nya kyrkan invigdes 1 januari 1862 av biskop Thomander, men det visade sig rätt snart vara ett bristfälligt bygge. Redan fem år efter invigningen började bekymren och 1915 fattades beslut om en genomgripande renovering av kyrkan. Söndagen den 18 april det året firas sista gudstjänsten innan renoveringen påbörjas och vid 17-tiden samma dag brann kyrkan ner! Av den nedbrunna kyrkan återstod endast yttermurarna och de nedsmälta klockorna som togs om hand för att användas när nya klockor skulle gjutas.

När Billeberga kyrka byggdes upp igen på de murar som fanns kvar efter branden, behöll arkitekten Theodor Wåhlin den nygotiska stilen utvändigt.

Biskop Gottfrid Billing invigde den nya kyrkan Kyndelsmässodagen den 5 februari 1917. Inför invigningen hade det tryckts 550 inträdesbiljetter, 500 platser i kyrkan och 50 i koret. Men trots alla människor blev det en kylslagen invigning eftersom värmeledningen inte fungerade.

När biskop Gottfrid Billing invigde den nya kyrkan på Kyndelsmässodagen den 5 februari 1917, hade bland annat koret försetts med en lanternin, som gav dagsljus direkt över altaret. Den sattes dock igen 1939, i samband med andra världskrigets utbrott för att förhindra att kyrkan blev ett uppenbart navigationsmärke för fiendeflyg. När Billeberga kyrka renoverades 1993 togs den igensatta lanterninen åter upp.

I koret finns dekorationsmålningar från 1917 av konstnärinnan Ernestine Nyrop från Köpenhamn, som föreställer från vänster till höger: En ängel med gloria, två herdar, Maria med Jesubarnet, aposteln Lukas och en ängel med textband.

Nuvarande orgel är byggd 1967 av Mårtenssons orgelfabrik i Lund och har 18 stämmor. Orgelfasaden är dock från Wåhlins ombyggnad av kyrkan 1915.

Dopfunten från 1918 är uthuggen i kalksten från Ignaberga, och är smyckad med symboler för de fyra evangelisterna.

Källor:

Webb: Svalövsbygdens församling

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Billeberga kyrka - Kulturhistorisk karaktärisering och bedömning". Lunds stift. Karl Johan Holmberg. 2015.